

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6962
S. 173
7 5 Ekim 2016

Sayı : 89456481/610/358
Konu : Yazılı soru önergesi (7/6962)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.07.2016 tarihli ve 47514 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Erdal ATAŞ tarafından verilen 7/6962 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ERDAL ATAŞ'IN 7/6962 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Mevsimlik gezici tarım işçilerinin ulaşım, barınma, eğitim, sağlık, güvenlik, sosyal çevreyle ilişkiler, çalışma ve sosyal güvenlik bakımından mevcut sorunlarının tespiti ile bu sorunların giderilmesi amacıyla Bakanlığımızca “Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi (METİP)” yapılmış ve bu konuda 2010/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Söz konusu Genelge uyarınca, mevsimlik tarım işçilerinin taşımalarının karayoluyla gerçekleşmesi halinde, taşımanın ticari maksatla arazi yolcu taşımacılığı yapmak için düzenlenmiş olan B2, D2 veya D4 yetki belgesine sahip taşıtlarla yapılması gerekmektedir.

METİP çerçevesinde, gezici tarım işçilerinin mevcut durumlarının barınma, ulaşım, sağlık, eğitim, güvenlik ve sosyal çevreyle ilişkiler konularında çalışma ve sosyal hayat şartlarının iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Mevsimlik gezici tarım işçilerinin asgari imkânları haiz, yeterli, güvenli ve sağlıklı konaklama alanlarında barınmaları sağlanmış ve toplulaştırılmış çadır yerleşimlerine sunulan hizmetlerin aksamadan yürütülmesini sağlamak üzere “Toplulaştırılmış Çadır Yerleşimi Yönetimleri” oluşturulmuştur. Bu çerçevede mevsimlik gezici tarım işçilerinin yeterli hayat alanı, tuvalet, banyo, ekmek ve yemek pişirme, çamaşır ve bulaşık yıkama imkânları gibi asgari sosyal ihtiyaçların karşılandığı barınma yerlerinin işçileri çalıştıran arazi sahibi veya işleyenlerce sağlanamadığı bölgelerde işçilerin yoğun olarak çalıştığı yerlere en yakın mesafede alt yapısı il özel idarelerince hazırlanan toplulaştırılmış uygun yerleşim yerleri oluşturulmuştur.

Göç mevsiminde mevsimlik gezici tarım işçilerinin ikametgâhlarından çalışacakları yerlere ve tarladan konaklama mahalline ulaşmaları esnasında yol güvenlikleri artırılmıştır. Ulaşımında yol güvenliğini artırmak amacıyla, şehir içi nakillerde (tarladan konaklama mahalline) yük üzerinde yolcu taşınması engellenerek, işçilerin güvenli bir şekilde ulaşmaları sağlanmıştır. Mevsimlik gezici tarım işçilerinin zorunlu eğitim çağında olan ancak eğitimden uzak kalan çocuklarının tamamının eğitim hizmetlerine ulaşması sağlanmıştır. Yine mevsimlik gezici tarım işçilerinin temel sağlık hizmetlerinden faydalanmaları sağlanarak barınma yerlerindeki su ve çevre temizliği önlemleri alınmıştır.

METİP kapsamında, her türlü sosyal dışlanışlığın önlenmesi ve toplumsal uyumun sağlanması için göç alan illerde bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır.

Bakanlığımızca gerçekleştirilen teftişlerde, çocuk işçi çalıştırıldığının tespit edilmesi halinde çocuk işçi çalıştıran işverenlere idari yaptırımlar uygulanmakta, çocuklar çalışmaktan men edilerek eğitime yönlendirilmektedir. Ayrıca programlı teftişlerde çocuk ve genç işçiler ile kadın işçiler öncelikli risk grubu olarak belirlenmekte, uzun çalışma süreleri ve kayıtdışılık ise öncelikli riskler arasında yer almaktadır. Yine, çocuk, genç ve kadın işçiler ile kayıtdışılık konusuna ilişkin yapılan şikayet veya ihbarlar ise program dışı teftiş kapsamında öncelikli olarak değerlendirilerek teftiş kapsamına alınmaktadır. Ayrıca mevsimlik tarım işçileri ile ilgili şikayet veya ihbarlar “Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi” konulu 2010/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi, 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca 2014 yılında iş sağlığı ve güvenliği mevzuatından doğan yükümlülüklerin izlenmesi ve denetlenmesi ile iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı hakkında işverenlere ve çalışanlara rehberlik edilmesi, iş kazalarının azaltılmasına katkıda bulunulması kapsamında “Tarım Sektöründe Programlı İş Sağlığı ve Güvenliği Teftişi”, çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin işçi ve işverenlerin hak ve sorumlulukları

kapsamında ise “50’den Fazla İşçi Çalıştıran Tarımsal İşletmelerde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi” programlı teftişi gerçekleştirilmiştir.

Yapılan denetimlerin yanı sıra, tarım sektöründe karşılaşılan ve çalışanların sağlık ve güvenliğini tehdit eden riskler ve bu risklere karşı alınacak önlemler, yapılacak çalışmalar ve oluşturulacak eylem planının yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlığımız, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Harran Üniversitesi arasında 19.03.2014 tarihinde yapılan “Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği İşbirliği Protokolü” kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanan ve 30.05.2014 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ulusal İstihdam Stratejisi Eylem Planları (2014-2016) içerisinde çocuk işçiliği ile mücadeleye ilişkin olarak, İstihdam-Sosyal Koruma İlişkisinin Güçlendirilmesi Temel Politika Eksenini ve Tarım Sektörü altında toplam altı tedbir yer almaktadır.

Bakanlığımız, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Adil İşçilik Derneği (FLA), Nestle ve Türkiye’deki iki ana fındık tedarikçisi Balsu ve Olam-Progıda ortaklığında “İthal Tarım Ürünlerinde Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi ve İstihdama İlişkin İyi Uygulamaların Sürdürülmesi Amaçlı İşbirliği: Türkiye’deki Fındık Tedarik Zincirinde USDA Uygulama Önerilerinin Denenmesi Pilot Projesi” yürütülmektedir. 28 ay süreli proje, tedarik zincirinde çocuk işçiliğinin önlenmesi amacını taşımaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde ülkedeki istihdam hareketlerinin izlenmesi, çocuk işçiliğinin önlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi ve dezavantajlı grupların istihdamının artırılması amacıyla özel politika gerektiren gruplara yönelik olarak sosyal diyalog anlayışıyla çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Kayıt dışı istihdamın önlenmesi amacıyla sigortalılık ve işyeri denetimi yapmak, kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında sektörel analiz yaparak denetim programları oluşturmak, kayıt dışı istihdam alanındaki talep ve şikayetleri değerlendirerek karara bağlamak hususları Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) iş ve işlemleri arasında yer almaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi ALO 170 hattı aracılığı ile mevsimlik tarım işçileri dahil tüm işçilerin gerek sigortalılıklarının sağlanması gerekse ücretlerinin SGK’ya eksik bildirilmesi şeklindeki ihbar ve şikayetlerinin değerlendirilerek sonuca bağlanması yönünde çalışmalar yürütülmektedir. Söz konusu şikayet ve ihbarlar sonucunda ilgili işyerlerinde fiili denetim yapılması ve işyerlerinin kayıtlarının incelenmesi suretiyle ya da diğer kamu kurum ve kuruluşlarından elde edilen bilgi ve belgelerden hareketle gerekli işlemler yapılmaktadır.